

СУЧАСНИЙ СТАН СТИБКА З ЖЕРДИНОЮ В УКРАЇНІ

Бубнов В.О., Конестяпін В.Г., Нужна Н.Є.

Львівський державний університет фізичної культури

ім. І. Боберського,

Україна, м. Львів, vab33@ukr.net,

vladkonec@gmail.com, nuznanadia66@gmail.com

Анотація. В роботі представлені статистичні результати дослідження сучасного стану стрибка з жердиною в Україні.

Ключові слова: стрибок з жердиною, тренерський склад, результативність, змагальна діяльність, стан.

Вступ. Результати виступів українських легкоатлетів на міжнародних змаганнях найвищого рангу, зокрема на Олімпійських іграх, є ключовим індикатором розвитку легкої атлетики в Україні. Саме ці досягнення найбільше впливають на зацікавленість та популярність цього виду спорту в країні. Від них залежить рівень суспільної уваги та поваги, ставлення органів державної влади, громадських організацій та можливих партнерів.

Стрибок з жердиною в Україні за 100 років, був дуже розвинутим видом легкої атлетики і мав багато стрибунів високого рівня. За ці роки, ми можемо назвати таких стрибунів з жердиною: харків’янин Гаврило Раєвський, киянин Петро Денисенко, львів’янин Віталій Чернобай, харків’яни Геннадій Близнецов та Євген Тананіка, кияни Юрій Прохоренко, Віктор Спасов та Олександр Черняєв, донеччанин Сергій Бубка, а серед жінок киянка Анжела Балахонова і харків’янка Марина Килипко [1].

На даний час на Світовому та Європейському рівні у стрибку з жердиною, виступають 1–3 українських спортсмена. Рівень результатів, це кваліфікаційні змагання (Владислав Малихін, Яна Гладійчук, Марина

Килипко) [2]. Рівень сучасних результатів в Україні, в порівнянні з результатами у минулому столітті суттєво впав.

Сьогодні в Україні існує велика кількість труднощів для якісної організації навчально-тренувального процесу. Серед них слід відзначити недосконалість законодавчої бази, відсутність належного управління з боку державних та місцевих органів влади, економічну кризу тощо [3, 4]. Існуючій системі необхідно забезпечити зростання її потенціалу шляхом використання резервів розвитку [5, 6, 7].

Іншими причинами виникнення труднощів є зменшення кількості легкоатлетів, недостатня кількість тренерів відповідної кваліфікації, втрата фахових тренерів і спеціалістів, непопулярність спортивної кар’єри серед молоді, невідповідність матеріально-технічного забезпечення потребам спортсменів, відсутність комфортних та безпечних умов для проведення навчально-тренувальних зборів в Україні; неналежний рівень медикобіологічного та науково-методичного супроводу спортсменів, недосконала система розподілу коштів державного та місцевих бюджетів у сфері спорту та спорту вищих досягнень [8].

Проте, ФЛАУ сьогодні активно веде роботу з пошуку сучасних напрямів для оновлення матеріально-технічного забезпечення. Ця громадська організація розробила власну Стратегію розвитку (на 2024-2028 рр.), де значна увага приділяється і цьому питанню [8].

Щоб отримати певні результати і досягнення, ми маємо знати сучасний стан стрибка з жердиною в Україні. Від сьогоднішнього стану, залежить майбутнє стрибка з жердиною в Україні.

Мета дослідження – охарактеризувати сучасний стан стрибка з жердиною в Україні.

Методи дослідження:

- 1) теоретичний аналіз та узагальнення;
- 2) аналізування документальних матеріалів;
- 3) порівняння;

4) методи математичної статистики.

Результати дослідження та їх обговорення. В роботі розглянуті результати українських стрибунів з жердиною всіх вікових категорій серед жінок і чоловіків за зимовий сезон 2025 року (грудень 2024 – березень 2025 р.) [2].

Для підготовки стрибунів з жердиною необхідні обов’язкові умови, без яких їх підготовка буде неможливою! Це наявність досвідченого тренера і наявність спеціального обладнання (сектор з місцем приземлення, набір жердин різних характеристик, гімнастичний зал з обладнанням, стадіон і манеж, тощо).

Тренерський склад. В Україні працюють 17 тренерів віком, від 23 до 77 років (рис. 1). Середній вік тренера в Україні – 50 років. Деякі тренери працюють бригадами, а деякі, тільки вважаються тренером. З урахуванням цих поправок буде 9 тренерів і 3 бригади по 2 тренери.

Більшість тренерів зосереджено у центральних та східних областях України.

Область	Σ тренерів	Регіон
Київська	3	Центр
м. Київ	3	Центр
Вінницька	1	Центр
Дніпровська	3	Схід
Харківська	1	Схід
Донецька	1	Схід
Миколаївська	2	Південь
Одеська	1	Південь
Волинська	1	Захід
Львівська	1	Захід

Рисунок 1 – Кількість тренерів зі стрибка з жердиною в Україні

Розглянемо стан стрибка з жердиною, стосовно спортсменів. В роботі ми враховуємо тільки тих українських спортсменів, які брали участь в українських та в міжнародних змаганнях. Загальна кількість стрибунів з жердиною в Україні, налічує 79 спортсменів. Серед них 42 жінки і 37 чоловіків різних вікових категорій. Розподіл спортсменів по віковим категоріям представлений у таблиці 1 та рисунку 2.

Таблиця 1 – Кількість спортсменів по кожній віковій категорії

Область	U-14		U-16		U-18		U-20		U-23		Дорослі		ΣЖ - ΣЧ		Σ
	Ж	Ч	Ж	Ч	Ж	Ч	Ж	Ч	Ж	Ч	Ж	Ч	Ж	Ч	
Волинська	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	2
Львівська	2	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	4	1	5
Миколаївська	-	-	-	2	-	1	-	-	-	1	1	-	1	4	5
Одеська	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2
Дніпровська	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	2	2	2	4
Донецька	-	-	-	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	4	4
Харківська	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	3	-	3
Вінницька	1	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	1	3	2	5
Київська	2	3	2	2	2	5	3	2	1	2	-	1	10	15	25
м. Київ	6	2	5	1	1	3	4	1	-	-	1	-	17	7	24
Σ	12	6	9	6	6	12	8	4	1	4	6	5	42	37	79

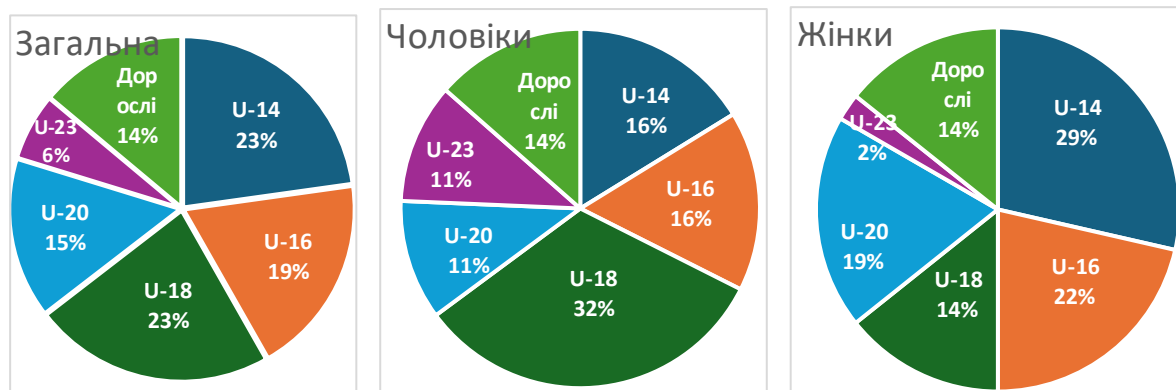

Рисунок 2 – Загальна кількість спортсменів, кількість чоловіків та кількість жінок по віковим категоріям

Розподіл по класифікації розрядів представлено на рисунку 3.

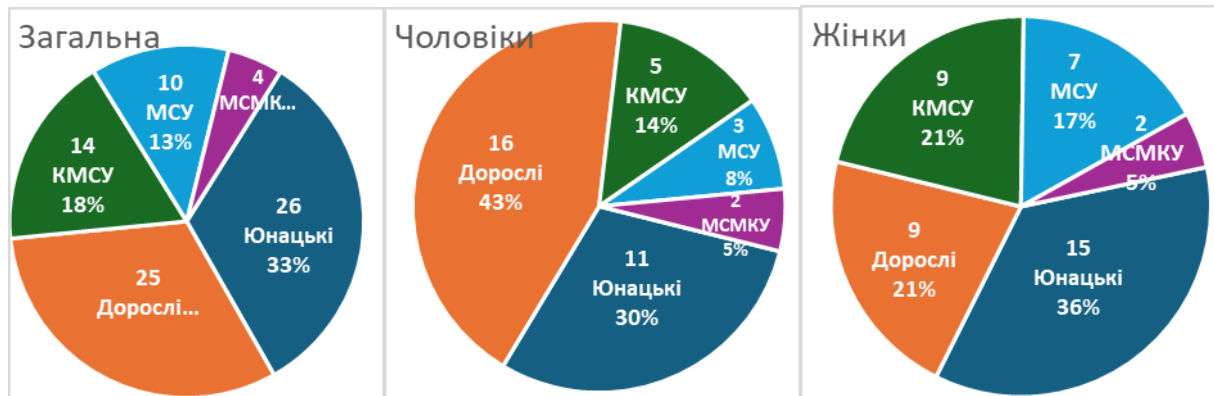

Рисунок 3 – Загальна кількість спортсменів, кількість чоловіків та кількість жінок по нормативам класифікації розрядів

Висновки. Критерії за якими ми здійснювали аналіз, дозволяють виділити сильні та слабкі сторони українського стрибка з жердиною, що спонукає до подальшого розвитку цього виду в Україні, вдосконалення організації підготовки спортсменів та підвищення результативності.

Виявлені недоліки: мала кількість тренерів, зосередженість більшості тренерів у центрі України, недостатня кількість спортсменів початкового рівня, мала кількість спортсменів чоловічої статі, низький рівень результатів серед чоловіків, низький рівень результатів спортсменів високого рівня, нерозвинута чи відсутня матеріальна база для стрибка з жердиною.

Пріоритетні завдання для стрибка з жердиною в Україні: всецільно сприяти розвитку стрибка з жердиною в Україні, розвинути підготовку тренерів, значно підвищити кількість досвідчених тренерів, створити всі необхідні матеріальні умови, розвинути стрибок з жердиною у кожній області України, підвищити кількість спортсменів-початківців, створити спеціалізовані бази підготовки для стрибунів з жердиною, знаходити спортсменів з інших видів спорту і легкої атлетики та сприяти їм.

Список джерел інформації:

1 Андрущенко, Ю. М., Артюшенко, О. Ф., Бех, О. В., Жданова, О.

М., Конестяпін, В. Г., Свищ, Я. С., & Чеховська, Л. Я. (2023). *Легка атлетика: теорія і методика тренерської діяльності: підручник: у 2 кн.* Київ: Олімп. л-ра, Кн. 2. 139-180.

2 Федерація легкої атлетики України. Retrieved from <https://uaf.org.ua>

3 Домбровська, С. М., Вавренюк, С. А., & Палюх, В. В. (2020). *Державне регулювання фізичної культури та спорту в Україні: монографія.* НУЦЗУ.

4 Кузьменко, О. О. Сучасний стан державного управління фізичною культурою та спортом в Україні та Європі. Retrieved from http://archive.nbuv.gov.ua/Portal/soc_gum/Dtr_du/2011_3/DU311_07.pdf

5 Prykhodko, V., & Tomenko, O. (2019). Innovative Approach to the Strategic Management of the Olympic Sport Reform in Ukraine. *Marketing and Management of Innovations*, №1. 357-366.

6 Шалигіна, І. В., & Шалигіна, А. М. (2021). Оцінка основних напрямків фінансового забезпечення спортивної сфери в Україні. *Приазовський економічний вісник*, № 2(25). 196-202.

7 Мальцева, Т. М., Любієва, В. А., & Чала, О. І. (2017). Поточний стан матеріально-технічного забезпечення галузі фізичної культури і спорту в Україні та його перспективи змін. *Здоров'я, спорт, реабілітація.* № 2. 50-54.

8 Програма розвитку легкої атлетики в Україні на 2024-2028 р.р. Київ, 2023. 26с. Retrieved from <https://statistics.uaf.org.ua/books/flau-program-2024-2028.html>